

ЛІТЕРАТУРА

1. Buzan Tony. The Mind Map Book . New York: Penguin Books USA, 1994. 320 p.
2. Копняк Н.Б. Створення візуалізації та інфографіки для інтерактивної дошки з навчальною метою. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.
3. Литвиненко О.В. Особливості використання ментальних карт в навчальному процесі. Обласна науково-практична інтернет-конференція «XII Хмурівські читання». URL:<http://timso.koippo.kr.ua/hmura12/2016/10/16/lytvynenko-olha-valentynivna-osoblyvosti-vykorystannya-mentalnyh-kart-v-navchalnomu-protsesi> (дата звернення: 22.10. 2023).
4. Оксентюк Н. Можливості застосування ментальних карт у навчальному процесі. *Технології навчання*. 2015. Рівне: НУВГП. Вип. 15. С. 194-208.

Карач Наталія Миронівна,
*кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового
інституту підприємництва і бізнесу ЗУНУ*

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Потреби сучасного світу зумовлюють пошуки нових методів, форм та прийомів організації навчально-виховного процесу, зокрема й на заняття з української літератури. На сьогодні надзвичайно актуальним є використання на заняттях інноваційних технологій, які зорієнтовані не тільки на поповнення знань здобувачів освіти з української літератури, а й особливо на розвиток вмінь творчого, креативного, самостійного вирішення завдань та проблем практичного характеру, посилення інтелектуальної спроможності, пізнавальної активності, а також вміння свідомо та критично мислити в будь-якій ситуації.

Термін «інновація» означає перетворення, новизну, пошук, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось реально нового. Суть інноваційних методів навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії між педагогом та здобувачами освіти. Проаналізувавши науково-педагогічну та методичну літературу можна зробити висновок, що за останні роки зріс зміст сучасних технологій навчання на заняттях української літератури. Дану тему розкривали наукові дослідження Л. Пироженка, О. Пометуна, Г. Самохіна, М. Скрипника, Н. Суворова, Т. Симоненка, Н. Пентилюка, А. Ярошенка та інших, які вивчали теоретичні засади, пов'язані з визначенням мети інноваційних методів, їх класифікації та результативності використання у навчальному процесі.

Використання інноваційних технологій на заняттях української літератури стає однією з актуальних проблем методики викладання навчальної дисциплін. Саме у зв'язку з цим сьогодні педагог-словесник зобов'язаний володіти знання та навиками користування сучасними засобами навчання, насамперед, для того, щоб забезпечити одне з найголовніших прав здобувачів – право на якісну освіту [3].

Впровадження у навчально-виховний процес інноваційних технологій навчання дозволить вирішити основне завдання сучасної освіти – навчити здобувачів освіти вчитися за формулою «шукаю знання – розумію – запам'ятовую – засвоюю – застосовую – стаю компетентним спеціалістом» [1].

Використання інноваційних технологій на заняттях української літератури – це засіб організації для досягнення найвищої атмосфери на занятті, яка буде сприяти співпраці педагога та здобувачів, взаємопорозумінню й доброзичливості, даватиме можливість реально реалізувати та розвинути особистісно орієнтоване навчання.

Саме використання інноваційних технологій навчання на заняттях створює умови для кращого засвоєння нового матеріалу та активізації пізнавальної діяльності здобувачів. Головне завдання педагога доцільно обирати методи, прийоми, форми та види роботи, які можуть використовуватись та поєднуватись на занятті, зокрема прийом незакінчених речень, есе, бесіда, інтерв'ю,

репортаж, створення асоціативних рядів, формування запитань до автора, рефлексійні запитання, експеримент, мозковий штурм, дослідження, акваріум, мозаїка, кубування та інші.

Гра є одним з позитивних інструментів отримання знання, який активізує розумову діяльність здобувачів, дозволяє зробити освітній процес цікавим та продуктивним. Проаналізувавши мету заняття-гри стверджуємо, що її сукупність можна поділити на три групи: навчальну, яка покликана перевірити рівень компетентності здобувачів освіти; розвивальну, яка сприяє творчому мисленню, підвищує інтерес до вивчення літератури, загострює сприйняття навчального матеріалу; творчу, яка створює умови для розширення та реалізації креативного потенціалу здобувачів освіти.

Використання мультимедійних технологій навчання допомагає реалізувати заняття на якісно новий рівень, сприяє розвитку дослідницьких, аналітичних, творчих здібностей. Сучасні інноваційні технології, електронні засоби навчального призначення дають можливість підвищити активну продуктивність освітнього процесу. Заняття з використанням комп'ютера, гаджетів, проектора, мультимедійної дошки стають більш наочними і цікавими, а також дозволяють змінити саму технологію надання освітніх послуг. Електронні засоби навчального призначення забезпечують активізацію діяльності педагога та здобувачів освіти на занятті, сприяють здійсненню диференціації та індивідуалізації навчання, розвитку обдарованості, формуванню знань, посилюють міжпредметні зв'язки. Все це дає можливість покращити якість знань [7, с. 56].

Проектна технологія навчання є інтерактивним видом освітньої діяльності, що синтезує у собі елементи ігрової, пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, навчальної, розвивальної, комунікативної та головне – творчої діяльності. Завдання проектної технології навчання полягає у пізнанні об'єктів навколишньої реальності, вивчення способів розв'язання проблем та завдань, оволодіння навичками роботи з різноманітними джерелами інформації, у вмінні ставити перед собою цілі, планувати та корегувати навчальну діяльність,

приймати впевнені рішення, а також у вмінні конструювати, моделювати, проектувати та критично мислити.

Робота педагога-словесника – це велике творче поле, яке потребує виснажливої, турботливої, креативної праці. Щодня – пошук, несподіванки, відкриття. Інноваційні технології навчання дають можливість не тільки підняти інтерес до вивчення та дослідження навчальної дисципліни, а й розвивати їх творчу, креативну самостійність навчання. Працювати легко, коли працювати цікаво; вчитися легко, коли вчитися цікаво, – це формула успіху взаємоспівпраці педагога та здобувача в освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голоднікова Юлія. Українська медіаосвіта: в пошуках сенсу інновацій [Електронийресурс] URL: <http://www.mediakrytyka.info/media-filosofiya/ukrayinska-mediaosvita-u-poshukakh-sensu.html>.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 127с.
3. Закон України «Про освіту» Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція – Редакція від 18.03.2020, підстава – 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Основи нових інформаційних технологій навчання. Посібник для вчителів. Київ: ТЗМН, 1997.
5. Пастушенко Н. Нетрадиційне навчання і викладання української літератури. Київ: «Дивослово», 1998.
6. Пентилюк М.І., Караман С.О. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2000. 264 с.
7. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. Київ: В-во А.С.К. 2002. 136 с.